

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1735. usque ad annum 1737

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum [u.a.], 1786

VD18 90119347

§. 29. Prætensæ eorum vexationes falsitatis convictæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67868](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67868)

patria privatum Religionis exercitium tam severis poenis inhi-beretur. Ipse etiam Danckelmanus Bouruffiæ Regis Orator apud Cæſaris Miniſtros querebatur, quod hi fidei Catholicæ deferto- res in Bohemia durius haberetur, & quidem eo tempore, quo Principes A catholici ad incrementum Auſtriacæ Domus haud parum contuliſſent, qua- propter hic Orator rogabat, ut Cæſar his apoſtatis aut liberum ſectæ exerci- tium, aut emigrandi beneficium in- dulgere velit.

Sæc. XVIII.
A. C. 1735.

§. XXIX.

Prætentiæ Emigrantium vexationes falſitatis convictæ.

Nil ſolemnius eſt transfugis atque apoſtatis, niſi quod confictis vexatio- nibus, quas a ſuis Principibus Catho- licis injuſte exantlaſſe commiſcuntur, ſuam perfidiam colorare nitantur: Eo artificio pariter utebantur Emigrantes tam Salisburgenſes, quam Auſtriaci, qui, ut Proteſtantium miſerationem, & patrocini-um, necnon beneficas illo- rum, ad quos tranſierunt, manus ſibi conciliarent, ſcommata in Eccleſiam, Sacerdotes, Principes, & Catholicos præcinentibus Prædicantibus, velut

Sæc. XVIII. psitaci sine rubore effutierunt, & sine
 A. C. 1735. omni vexationum genere ob Religi-
 nem recens adoptatam oppressos fuisse
 sine fronte mentiti sunt: Inde iterum
 Protestantium querelæ adversus Prin-
 cipes, a quorum fide & obsequio pe-
 fidi defecerunt, oriebantur; necesse
 igitur erat, ut facti veritas, atque in-
 nocentia universo Orbi patefceret: In
 sine Salisburgensis Princeps atque Ar-
 chiepiscopus promulgato sæpius dispo-
 nate testatum reddidit, illos, quibus
 multa pecuniaria, aut carcerum
 fustigationis pœna fuere castigati, in-
 latenus ob mutatam Religionem,
 propter seditiosos motus, iteratam
 fectorum librorum investitionem, lesi-
 nem, Conciones, & populi seditionem
 nem omni tempore & lege prohibita
 pœnas dedisse. Pariter hoc anno
 quarta Aprilis Excellentissimus Comes
 de Goes Cæsareus Carinthiæ Præsi-
 tus Emigrantium calumnias datis
 Ratisbonensia Comitia, ac Barones
 de Palm Cæsareum Directorialem
 gatum Clagenfordia literis confutavit
 atque in veritatis subsidium testatum
 reddidit, primam ejus sollicitudinem
 eo abiisse, ut neminem ob Religionem
 sed duntaxat de seditione aut aliorum
 ductione convictos, proin publicæ paci-
 per Rebellionem turbatæ coriphæ

plecti, e contrario Juventutem in fide Sæc. XVIII.
 Catholica tam probe instrui juberet, A.C. 1735.
 ut hi sano judicio veram a falsa Reli-
 gione discernere, ac feligere possent,
 quin propterea Cæsari imputari vale-
 ret, ipsum velle in suis Provinciis Re-
 ligionem A catholicam, ejusque exer-
 citium tolerare, cum satis superque
 notum esset, quod hujates A catholici
 ex insigni petulantia, & mera inscitia
 a fide defecerint, & Cæsar per inna-
 tam suam Clementiam, infelicem ho-
 rum sortem commiseratur, quamvis
 aliunde non pauci tumultuantes nunc
 sicut jam olim in tantas prolapsi sint in-
 solentias, quales Imperii Principum nul-
 lus ea, qua Imperator, mansuetudine
 dissimularet.

His præmissis Præfectus addebat,
 se brevitatis studio, prætermis-
 sibus excessibus præterito sæculo, &
 triginta abhinc annis, prout publica
 acta testantur, perpetratis, duntaxat
 recolere calumnias, scommata & blas-
 phemias Christiano indignas contra fi-
 dem Catholicam effusas, sacras ima-
 gines stercore in publicis plateis con-
 taminatas, contemptus ac irreveren-
 tias Sacro Viatico ad ægros delato fac-
 tas, horrendas dejectiones adversus
 Catholicos in publicis popinis accumu-
 L. 4. latas,

Sæc. XVIII. A. C. 1735. latas, Sacrumque Missæ Sacrificium
 ceu idololatriam, atque abominati-
 nem a petulanti rusticorum factione
 risum &c. quinimo hos Rebelles au-
 fuisse, publica Religionis Acatholicæ
 exercitia propria auctoritate invehere
 suosque deputatos ultra sex octo, & de-
 cem leucas ad integros pagos & oppor-
 ta ablegare, non tam ut incolas ad
 ctæ suæ societatem sollicitarent, quam
 ut aucta suorum factione Principi
 legitimo validius sese opponere possent.
 Postea Præfectus ad notoria eorum
 mina descendit, atque enarravit.
 Quod Poelandiæ, Niggelstorffii & N-
 sterinii in tres Catholicorum Ecclesi-
 vi irruerint, ac ferme trecenti
 agmine irruentes contra omnes Imp-
 rii Constitutiones proprio Marte
 sectæ actus publice exercuerint.
 Quod spreta sacra & profana potesta-
 palam effutierint, Catholicos sacrifici-
 los neci esse dandos, Nobiles & Præ-
 res eijciendos; unde crescente eorum
 petulantia vix Prætorum ullum a mo-
 tis periculo securum fuisse: Nihilom-
 nus dissimulatis his omnibus, dum
 xat coitiones & conventicula publica
 status quieti noxia fuisse prohibita,
 cetero, ut gravamina ab eis propo-
 tollerentur, a Cæsare mandatum
 interim publico proclamate prohibetur.

ne alios seducere attentarent. III. Sæc. XVIII.
 Quod vilipenso hoc interdicto suas con- A. C. 1735.

tinuarint coitiones, quarum duo Antesignani die vigesima secunda Octobris custodiæ dati mox tamen die decima quarta Novembris dimissi sint.

IV. Quod hanc Cæsaris Clementiam interpretati sint, perinde ac si injuste fuissent vexati, ac propterea anni prioris die decima quarta Julii intra octo leucarum districtum cum vicinis rusticis conjurationes & fœdera injerint; Ecclesias vi infregerint, & publica suæ sectæ exercitia ubique invexerint.

V. Quod, cum per invictam Cæsaris moderationem non nisi prius interdictum fuisset innovatum, & hi rustici serio admoniti ac castigati, non tamen alieno damno sapere voluerint, sed abjecta omni obsequendi voluntate suas factiones auxerint, & veluti Republica inter se conflata nulli Principi nullique ejus Administro debitam obedientiam præstiterint. His recensitis Comes exposuit, quod non obstantibus tot sceleribus, usque in hanc tamen diem nullus ob solam A catholicam fidem custodiæ datus aut minima pœna multatus fuerit, sed horrenda prorsus facta, quorum integer catalogus ex actis publicis exhiberi posset, exemplo hæcenus inaudito fuerint dissimulata. Tandem

L 5

vero

Sæc. XVIII. vero, prosequatur Comes, ratio
 A. C. 1735. tus deposcebat, ut quatuor ex illorum
 Deputatis, non propter Religionem
 sed ob conjurationes die decima quart
 Julii comprehenderentur, præter
 alios quosdam, qui anno priori con
 cessa Principis gratia abusi sunt, a
 præprimis ille, qui centum aliis factis
 sis stipatus, Feistrizensem Parochiam
 hostiliter invadere attentabat, & a
 tres, qui violata publica pace Eccle
 siam præfatam violenter infregerunt
 ac denique quatuor illi, qui Præcon
 officio fungentes, publica sectæ ex
 citia facere præsumperunt. Cum
 pariter custodiæ datus est Michael Ba
 ger, qui semio venerabilem Parochiam
 ad S. Baternionem cum quadraginta
 suorum cohorte aggressus, illum in
 pactis in faciem alapis usque ad san
 guinis effusionem verberavit. Hi duo
 decim tumultuantes, quamvis ob
 ditiones capitis poenam fuissent prom
 riti, nihilominus ex singulari Cæsaris
 clementia die prima Octobris una cum
 militum supplemento in Transylvania
 deportati sunt, ubi non modo optimè
 habitati, sed insuper ad eorum vota sine
 ulla comminatione suas mulieres, &
 adultas proles recepere: Cum autem
 duodecim ex his Emigrantibus salu
 Ratisbonam perscripissent, quod es
 rap

Sæc. XVIII.
A. C. 1735.

rum plures ferro & catenis onusti abducti fuerint, Præfectus hoc mendacium confutavit, asserendo, quod anno priori mille ducenti sexaginta sex, & hoc anno ferme totidem militiæ tyrones ex Carinthia ad supplendas legiones fuerint selecti, & ex his quidem ad summum septuaginta quatuor se Lutheri sectam amplecti declararint, atque inter eos fuerint præfati duodecim Ratisbonensis mendacii Architecti: quosdam vero milites conscribi, nullam poenæ speciem referat, eoquod hoc cuilibet Principi integrum sit, & præcipue in Carinthia, ubi strumosorum & aliunde inhabilium maximus est numerus, proin habiles seligere necesse est: aliunde vero hi omnes ne uno quidem momento in vincula coniecti fuerint, sed ductore Diverrio Neuburgensis legionis Locumtenente libere Mediolanum abducti: Referebat quoque Comes, quod Ortenburgensis Prætor duodecim ejusmodi tyrones submittere iussus, quosdam de variis delictis, iterata contumacia, ac inobedientia convictos militiæ tradiderit, hi autem lubenti animo obsecuti sint, proin illis nulla vis illata:

Postmodum hujus Provinciæ Præfectus calumniam de ablata conscientia

Sæc. XVIII.
A. C. 1735

tiæ libertate refellendam aggressus demonstrabat, Cæsarem quidem Religionis Acatholicæ exercitium tolerare nolle, nec ad id adstringi posse, trans fugos tamen subditos eorumque mulieres sine ulla comminatione fuisse dimissos, etsi contra hosce petulantes & exteros Principes recurrentes, & patriæ legibus repugnantes jure animi vertere potuisset; eorum tamen imberes proles sine omni vi aut coactione unice ideo fuisse detentas, quia eorum Matres de prospero Maritorum informatæ iter suum tanta festinatione maturarint, ut illæ tam cito in Transylvaniam mitti haud potuerint, transmittendæ, nunc autem apud Turcos largiter habitæ. Catholicorum quidem Parochorum defectum fuisse suppletum horumque Pastoralis vigilia ex rudibus hisce tumultuantibus paucos ad fidem obsequiumque receptos, & a Mense Julio nullum omnino ad Lutheri castra transisse, quin imo plurimos suam in vera fide infirmitiam deplorantes, omni die magno numero ad Ecclesiæ gremium sponte reversos esse, nullum ergo dari locum querelis de vi conscientie illata. Et his falsitatis convinci I. quod omni die plures ad sectam transeant, cum jam per novem Menses nec ullus de eorum

modi transitu cogitarit, se ex mera ignorantia dubium in fide habuisse, una omnes fateantur, & singulis diebus plusquam septuaginta in Ecclesiis publice fidem Catholicam profiteantur, imo etiam in silvestribus pagis habitantes, qui Ecclesia carebant, nunc (exceptis tribus vel quatuor Coriphæis) Ecclesiam & Catholicum Pastorem expectant, quorum etiam votis proxime fiet satis. II. Quod plurimi ob Religionem comminata narium auriumque abscissione ac exilio multati fuerint; nam solus Michael Rainer perditæ vitæ ac temulentus Vir die quarta Martii Transylvaniam delatus est, quia duorum filiorum Privignus eos, & Patrem suum agonizantem seducere, ipse eisdem Sacramenta administrare, & Sacerdotes Catholicos, præter alia scandalosa facta, vi abigere attentavit: quæ de Matthæo Grueber sparsa fuissent, omnino ignorari; Matthæus vero Hübel ejusque Frater Petrus Franckenbergius, & Loyber, ob frequentissima conventicula, magno numero & nocte habita, ob seditiosas conciones, & divitum etiam rusticorum seductiones ac ob immisos libros Lutheri veneno infectos sine ulla alia molestia in Transylvaniam emigrarint, Christianus vero Mauer Sutor, sponte militiæ nomen dederit,

Sæc. XVIII.
A. C. 1735.

Sæc. XVIII,
A. C. 1735.

dederit, & Martinus Graf & Joann
Ortner necnon Jacobus Prauner qui
vis ob concitatos tumultus gran
pœna dignissimi essent, sine ulla tamen
positione militiæ adscripti fuerint.
Falsum quod abductorum bona fue
conscripta: ædes venditæ, & pecun
ac emptionis instrumenta vi ablata
quippe hæc conscriptio ideo facta
mulieribus discessuris relicta bona
possent, de auferendis instrumentis
somniautum quidem. IV. Quod in
ternionensi Pago plures currus
ratis onusti abducti fuerint, Jan
Schmollingerus per biennium in carcerem
contabuerit, pari supplicio Georgius
Perger, Nicolaus Moser, Martinus
Aussenklamer, Christophorus Logleus
& ob Religionem Gramlingus
ctati: Falsa hæc esse ostendit Prauner
tus, quia his curribus Emigrantium
uxores ex pago suas suppellectilem
abuxerunt, Schmollingerus autem
ligionem Catholicam Clagenfordiensem
fessus ob alia delicta ad opus publicum
condemnatus, Georgius Perger in
cto fractæ urphedæ, & ob corrasas
tas pecunias ex seductionis questu
stas, Aussenklamerus & Moserus pro
ter conflatam seditionem, Gramlingus
gus ob furtum & violatam Urphedæ
Logleus ob inçestum criminali pe

fuerunt castigati & in Transylvaniam obtenta libertate abducti. V. quod ex Carinthia emigrandi facultas eis fuerit interdicta, hoc autem falsum esse patuit, quia intra ultimum quadrimestre omnino viginti quatuor rustici libere abierint, eorumque relictæ uxores ex Præfecto sciscitatæ fuerint, an si reversuri essent earum Mariti, denuo suis bonis frui possent? quibus affirmando responsum est.

His ita declaratis Præfectus querebatur, quod Ratisbonæ studiose ac impune alerentur Emissarii, qui identidem libros pestifero dogmate turgidos in Carinthiam invehunt, & populos seducunt, cum tamen, si Catholici ejusmodi Missionarios ad concitandos Protestantium subditos emitterent, ac conducerent, absque omni tergiversatione ac judicii strepitu ab eis severe punirentur: de cetero addebat Præfectus, optandum foret, ut tales transfugæ, qui ob Religionis causam sibi vel minimam molestiam fuisse illatam comprobare nequeunt, Ratisbonæ non tolerarentur, sed jure reciproco ad legitimum suum Principem remitterentur.

Cum autem perfidi hi transfugæ denuo novis mendaciis Ratisbonæ Corpori Evangelico imponerent, ac propterea

Sæc. XVIII. terea Protestantes Legati die decima
A. C. 1735 nona Martii apud Cæsareos. Mi-
 stros quererentur, hinc ejusdem Præ-
 vincię Præfectus die decima quinta
 Aprilis cunctas eorum falsitates com-
 tavit, demonstrando 1. falsum esse
 quod recens quadraginta tres adolescen-
 tes apostatæ ad militiam fuerint ad-
 ti; eoquod intra duos menses nullus
 militum delectus fuisset habitus
 Falso fuisse expositum, quod ob
 torum librorum lectionem plures
 rint custodiæ dati, libri combusti
 ab igne illæsi &c. nam numerosa
 dem & nocturna conventicula, ali-
 de nullibi permessa (*), fuerint
 dem prohibita, neminem tamen
 vel solus, vel cum suis Lutherana
 librum legit, vel minimam poenam
 disse, nec ei unquam nisi in priva-

(*) Gothanus Princeps anno 1733.
 Baruthanus Marchio anno 1733. aliique Prin-
 cipes A catholici in suis ditionibus privata
 etiam Religionis conventicula Erba
 Stunden, haberi ob pericula publica, & Re-
 data prohibuerunt, & Princeps Catholicus
 alienæ Religionis conventicula, si haberi per-
 hibet, tanquam Religionis insectator accu-
 tur?

conventiculis libros fuisse ablatos illos Sæc. XVIII.
autem libros, qui clam fuerunt com- A. C. 1735.
busti, fuisse ab eis vel sponte oblatos,
vel a Catholicis coemptas, nil autem
magis mirum esse, quam quod Prote-
stantes ad miracula confugiant, com-
miniscentes, quod libri pestiferi in igne
illæsi remanserint, & quia nullo pacto
comburari potuerunt, eos in frustra dis-
cerpi, necesse fuerit; Ast ad extir-
pandos hosce libros plane nec miracu-
lo nec mendacio opus fuisset: III. Mu-
lierem triginta plagis ob Religionem
fuisse castigatam, omnino ignorari.
IV. Confictum esse, quod uxores car-
ceri datæ, & impuberes infantes re-
tenti & ad fidem Catholicam coacti
fuerint, quippe uxores ultro & cum
tanta festinatione in Transylvaniam
mitti petierunt, ut interim impuberes
proles apud Tutores educari efflagita-
rent; quod autem infantes, qui *nec*
velle nec nolle, habent, in Catholica fi-
de educantur, id Provinciæ conditio
exigat, quia ibi dudum ante annum
decretorium præter Catholicam nulla
alia Religio fuit tolerata.

§. XXX.

*Austriæ superioris Emigrantium ca-
lumnice pariter confutatae.*

Hist. Eccles. Tom. LXXV. M Haud